

היינט פאר אונזערע

№ 59

Łódź, Środa 9 marca 1932 r.

צענטער 'אהרגאנג

לאדו, מיטוואך, א' אדר ב' תרצ"ב

№ 59

איינוואנדערונג הייז אמעריקא ווערט אפגעשערט אויף צוויי יאהר א נייעם "ביל" אריינגעטראגע אין אמעריקאנער קאנגרעס

**יודישע דעלעגאציע פייט
האנדעלס-מיניסטער**

ווארשע, 8. (טעלעגראפיש) פון אינווער קא-
רעספאנדענט א יודישע דעלעגאציע, וואס איז בע-
שטאנען פון דעם, ווישליצקי, געפנער אין זייערעם
האט היינט קאנפערענס מיט'ן האנדעלס-מיניסטער
ווענצו א ריזא שטייערען, און פאטענציען-פראגען.

**די ליטעראישע פלענער פון
וואלדימיר זשאבאטינסקי**

אמסטערדאם (יט"א) וואלדימיר זשא-
באטינסקי האט בעת זיין בעזוך אין האלענד אין
א געשפערן מיט'ן אמסטערדאמער יט"א-קאנסעלאג-
דענט ערקלערט, אז ער גרובליט איצט איבער א
דראמע, וואס שילדערט דאס געשטאלט פון יעקב-
אבינא.

די דראמע וועט ערשיינען אונטער זשאבא-
טינסקי'ס ליטעראישען פסעידאניס, אטאלענא.
די ביבלישע געשטאלטען האבען א גרויסע יוצי-
הונגס-קראפט פאר זשאבאטינסקי'ן אין ער פלעגט
אויך צו שרייבען א דראמע וועגן דוד המלך.

**טרויער-זיצונג אין דער טיים-
קאמיסיע צוליב בריאנ'ס טויט**

ווארשע, 8. (טעלעגראפיש) פון אינווער קא-
רעספאנדענט.

היינט איז פארגעקומען א טרויער-זיצונג צו
לייזן טויט פון פראנצויזישען מיניסטער בריאן.
עס האבען געהאלטען טרויער-רעדעס די דע-
פוטאטען ראיוויל, סטראנסקי, און טשאפניסקי.

וואס ינגסטן, 8. (יט"א טעלעגראפיש). אין
אמעריקאנער קאנגרעס אין אריינגעטראגען געהא-
רען א "ביל" לויט וועלכען ס'זאל אפגעשטעלט ווע-
רען די אימיגראציע אויף 2 יאהר. אריינגעלאזט
וועלכען גאר ווערען בלויז הויך-קוואליפיקירטע אר-
בייטער מיט ספעציעלע ערלויבנישען פון מלוכה-
סעקרעטאר.

**געגען מיליטערישען גייסט פון
די האלענדישע היטלעריסטען**

אמסטערדאם (יט"א) צוליב דעם, וואס
די נאציאנאל-סאציאליסטישע בעוועגונג אין הא-
לאנד נעמט אן, פונקט ווי אין דייטשלאנד, מילי-
טערישע פארמען, האט די האלענדישע רעגירונג
פארגעשטעלט דעם פארלאמענט א געזעץ-פראיעקט.
וואס וועט פאר דעם פערבאט צו שאפען בעווא-
פונקט ארגאניזאציעס, וועלכע פיהרען דורך מילי-
טערישע אייגנטומען.

די לעצטע שעה'ז פון בריאנ'ס לעבען

גאנצער וועלט האט היינט פערשעפונגליכט ארטיקלען
געווידמעט בריאנען.

צוליב בריאנ'ס לויט

וועט שבת נישט פארקומען קיין זיצונג
פון דער ענטוואפנונגס-קאמפערענץ
געגן 8. (טעל.) אין אנהויב פון דער
זיצונג פון דער גענעראל-קאמיסיע פון דער ענט-
וואפנונגס-קאנסעקערענץ האט דער פארויצער הענדער-
סאן געהאלטען א רעדע געווידמעט דעם אנדענק פון
פערשטארבענעם בריאן.

צום סוף האט הענדערסאן מוידע געווען, אז
שבת אין טאג פון בריאנ'ס לויט וועט גישט פארקור-
צען קיין זיצונג, כדי צו געבען די דעלעגאטען מעג-
ליכקייטען ויך צו בעשיליגען אין דער לויט.

**פארוואס בריאנ'ס טויט איז
געוועזן אונערווארטעט**

פאריז, 8. (טעל.) באן מיט עטליכע ווא-
קען צווישן האבען די דאקטוירים פערשטעטעלט
בריאנ'ס צושטאנד פאר האפנונגסלאז. יעדען טאג
האט מען ויך געריכט אויף דער קאנסאטראפע,
גאר פאר דער עפענטליכקייט האט מען דאס געהאל-
טען בסוד, ווייל בריאן האט אויפגעקומען געלענען
צייטונגען, דעריבער איז די ידיעה וועגען בריאנ'ס
טויט געקומען אזוי נישט דערווארטעט.

אין די לעצטע טעג האבען די דאקטוירים
בריאנען פערבאטען צו רויכערען, דאס האט איהם
שטארק געפייניגט.

מאנטאג פארמיטאג האט בריאן פערלירען דאס
בעוואוסטזיין, וואס איז בלויז צווייגעקומען אויף
א קורצען מאמענט.

ארום האלב 11 האט זיך אנגעהויבען די אגא-
ניע און האלב 3 איז ער געשטארבען.

צום טויט פון אריסטיד בריאן

א פייערליכע לויט

פאריז, 8. (טעל.) אויף טאדיעס פאר-
שלאג האט די פראנצויזישע רעגירונג בעשלאסען
אויבצודרויען א פייערליכע לויט, וואס וועט זיך
אנהויבען פון אויסערן-מיניסטעריים שבת.
דאגערשטאג דעם 10 מערץ וועט מען דעם
טויטען קערפער איבערפיהרען אין אויסערן-מיניס-
טעריים.

שבת וועט טאדיע האלטען א גרויסע טרויער-
רעדע.

**מיטגעפיהל-דעפעשען פון דער
גאנצער וועלט**

פאריז, 8. (טעל.) דער פראנצויזישער
מלוכה-פרעזידענט בעקאמט מיטגעפיהל-דעפעשען
פון דער גאנצער וועלט. די אלמנה פון פערשטאר-
בענעם שטרענעמאן האט אויך געשיקט א מיטג-
פיהל-דעפעשע.

די סיבה פון טויט

פאריז, 8. (טעל.) דער עמערי, וועלכער
האט פערברענגט ביי בריאנען אין לעצטען מאמענט,
האט ערקלערט די פרעסע: פארשטעהער אז בריאן
איז געשטארבען פון א מחדא-אפאלעקציע און יסורים.

די אויסלענדישע פרעסע

פאריז, 8. (טעל.) די פרעסע פון דער

אויבען לינקס: בריאן און שטוענעמאן אין לעקאנא. אויבען מיטעל: בריאן אויף אורלויב. אויבען רעכטס: בריאן אין געמ.
אונטן לינקס: בריאנ'ס בילד, ווען ר'אז צום ערשטן מאל געווארן פרעמיער. אונטן רעכטס: בריאן אויף בעזוך אין צערלין מיט לאוועל'ן און בריינגאן

ענדערונגען אין דער רעגירונג פיעראצקי זאל ווערען פרעמיער

דער פרעמיער פון פארווארשענער שטערק, אויף וועלכען עס איז אויסגעפירט געווארן אַנאַטעסאט

ווידער שטארבען מענשען אויף דער שרעקליכער פאפאגאי-קראנקייט

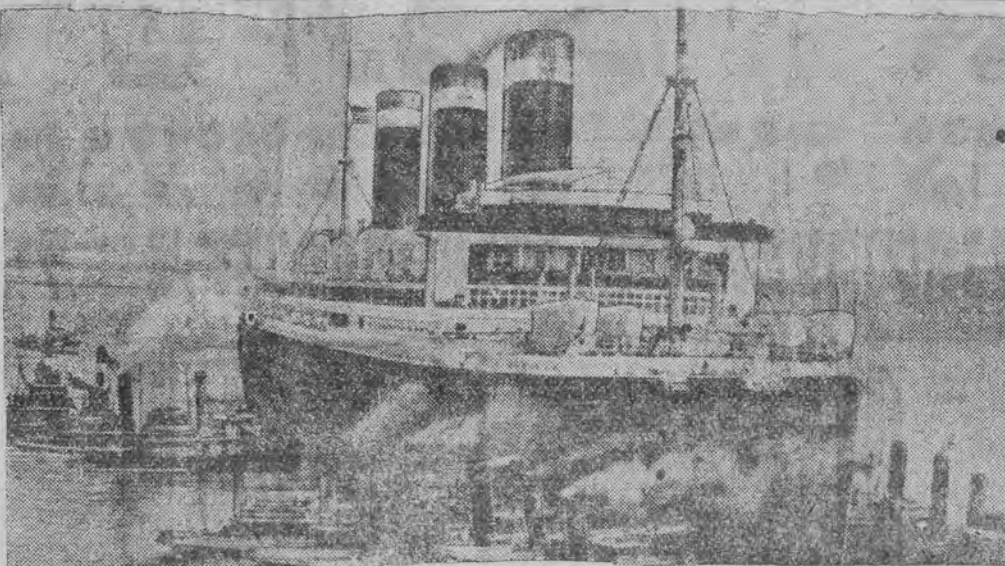
פאפאגאי-קראנקייט, דער אינזשניער איז נאך עטליכע טאג געשטארבען.
כמעט גלייכצייטיג איז געשטארבען דעם אינזשניער פרוי אויך אויף דערעלבער קראנקייט.
ביים אינזשניער איז הייז איז פערהאן א פאפאגאי, וועלכע מ'האט איבערגעפירט אין באקטעריאלאגישען קאנצענטראציע אין בערלין.
אין קעלן איז פערדענעט געווארען צו רעגיסטרירען אלע פאפאגאיע וועלכע מ'וועט איבערגעגעבען ווערען דער סאניטארער מאכט.

פער ליין 8 (סעל.) אין קעלן אים רחמימא האט זיך ווידער געוויזען די פאפאגאי-קראנקייט. דאס בעשטענדיגען דעם דאזיגען פאקט האט ארויסגערופען א פערשטענדליכע בעאנרוהיגונג צווישען דער בעפעלקערונג.
מיט א וואך צוריק איז קראנק געווארען אויף גריפע א געוויסער אינזשניער. די קראנקייט האט געהאט אזא שטארקען פערלויף, אז מ'האט געמוזט רופען א דאקטאריש-קאנסיליום.
די דאקטארים האבען עסטענשטעלט א פא-

ווארשא 8 (טעל.) נעכטען האבען אין סיים ווידעראמאל שטארק קורסירט קלאנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג.
מען האט אנגעוויזען, אז באלד נאך דער סיים-סעסיע, וועט זיך די איצטיגע רעגירונג אנטפערן אין דעמאלט.
אין דער נייער רעגירונג זאל פיעראצקי ווערען פרעמיער און מאטשעווסקי-וויצע-פרעמיער. ווי מען גיס איבער זאל שוין זיין פערטיק די ליסטע פון דער נייער רעגירונג.

ווינאגראדאו - צימער אין יוד. וויסענשאפטליכע אינסטיטוט

ווינאגראדאו, (י.ט.א.) דער בעוואוסטער יודישער פיליסטין יוסף ווינאגראדאו וועלכער וואוינט די לעצטע יארען אין די פערזאנליכע שטאטען, האט די גאנצע צייט ארויסגעוויזען א גרויסען אנטערעס צו דער ארבייט פון "יווא", ווען יוסף ווינאגראדאו האט איז געווען מיט דריי יאהר צוריק אין ווילנע. האט ער זיך בעוונדערט פערזאנלעכע מיטן שטאטער מוזעאם און פון אסתר רחל קאמינסקי און האט אפגעגעבען פאר'ן דאזיגען יווא-מוזעאם ווערט פורע מאטעריאלען.
איצט האט ה' יוסף ווינאגראדאו זיך גע-וויילט מיט א גרעסער סומע אויף דעם בנין פון "יווא" און האט אויך איבערגעגעבן פאר די זאמלונגען פון יווא דערהער א גרויסע צאחל ווערטפולע אביעקטן, וואס זענען פערבליבען מיט זיין ארטיסטישער סעטינגקייט, די קאנסענס מיטן מאטעריאל דענען שוין ארויסגעשניטן פון אפערקע קיין ווילנע. דער "יווא" האט בעשלאסען אנצוהערען און צימער אין דעם אייגענעם בנין פון "יווא" (ווינאגראדאו, 18) אויפן נאמען פון יוסף ווינאגראדאו.

די אמאליגע דייטשע שיף, "פאפאגאי" וועלכע די אמעריקאנער האבען געקויפט פון דער ווערסאילער טראנספארט (היינט, לעוואנטע) אויפן וועג פון אמעריקא קיין דייטשלאנד

כינעזער אפגעשלאגען א שטאדלעך יאפאנישע אנגריף

עס האט זיך ענטוויקעלט א פערשטענדליכע קאמף אין די יאפאנער זענען געווען געוואונען זיך צו-ויק צווישען מיט גרויסע פערלעסטען.
פון יאפאנישע קוועלען איז מען מודיע, אז

סאנכאי 8 (סעל.) אויפן שאנכאנער מראנט קומען כסדר פאר קאמפן.
די יאפאנער האבען אנגעהויבען א שטארקען קאמף אויף דער כינעזער פאזיציע ביי סא-טשאנג.

עס האט זיך ענטוויקעלט א פערשטענדליכע קאמף אין די יאפאנער זענען געווען געוואונען זיך צו-ויק צווישען מיט גרויסע פערלעסטען.
פון יאפאנישע קוועלען איז מען מודיע, אז

נעכטיגע סיים-וויזונג

ווארשא 8. (טעלעפאניש פון אינזער קא-רעספאנדענט).
אויף דער נעכטיגער סיים-וויזונג זענען בער-טראכט געווארען א רייע געווען-פראיעקטען צווישען אונד. איז אנגענומען געווארען אין דער ערשטער לעזונג דער געווען-פראיעקט וועגען צושטעלען מתיים פון די שפיטאלען פאר'ן פראנצ-טאריים. לויטן דאזיגען געווען מ'וועט איבערגעפירט ווערען אין פראנצטאריים די מתיים, וועלכע שטאר-בען אין די שפיטאלען און זיין משך פון 24 שעה מעלדען זיך גיט קיין מתיים.
דערמיט ווערט געלעזט די פראגע וועגען די-דישע מתיים, ווייל עס שטארבען אין די שפיטאלען א סך יודען און קרובים.
עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו געבען א גרעסערע מאטעריעלע שטיצע דעם שטאט ווילנע, וועלכע איז שולדיג ענגלאנד א האלפען מיליאן פונט שטעלונג. די שטיצע זאל פערזענלעך ווערען אויף צו דענען א טייל פון דאזיגען חובות.

מארשאל פילסודסקי איז האירא

קאאירא 8. (סעל.) מארשאל פילסוד-סקי איז היינט אנגעקומען קיין קאאירא, פון וואנע-ער איז פארנאכט אפגעפאהרען אין דער שטאט העריווא.

גרויסע האמוניסטישע לעמאנ-סטראציעס איז עסטרייך

ווינע 8. (סעל.) אין ווינע און אויף דער פראווינץ זענען פארגעקומען קאמפאניסטישע דעמאנסטראציעס. ביי עטליכע דעמאנסטראציעס האט די פאליציי בענוצט געוועהר. בעת א אוואלענשטיין זענען פיר קאמפאניסטען שווער פערוואונדעט גע-ווארען. אין אונזער איז גאנץ עסטרייך געווען רעהיג.

5000 פערזאן אויף א פרא-טעסט-מיטינג

געגען אנטיסעמיטיזם איז פארווארשענער פאריז (י.ט.א.) אין דער "סאל פוליש" איז פארגעקומען א ווייניגער מיטינג מיטן אנטהיל פון 5000 פערזאנען. געגען דעם אנטיסעמי-טיזם אין רומעניע, דייטשלאנד און אנדערע לענדער.
דעם פארווארשענער אויף דעם מיטינג האט געפיהרט דער פרעמיער פון דער "דינע פא" קאמף געגען אנטיסעמיטיזם. ה' בערנארד לעקאש. מיט רערס זענען ארויסגעטרעטען דער יודיש-אמעריקאנער שווערנאליסט לודוויק לעווינסאן, דעם שאפערן, דער פאסטאר יחזקאל א. א.

צום סוף איז אנגענומען געווארען א שארפע פראטעסט רעזאליציע געגען די בלייזע שטארקע געשעהענישען אין דער אנטיסעמיטישער העצע אי דייטשלאנד, עסטרייך, אונגארן און אנדערע לענדער.

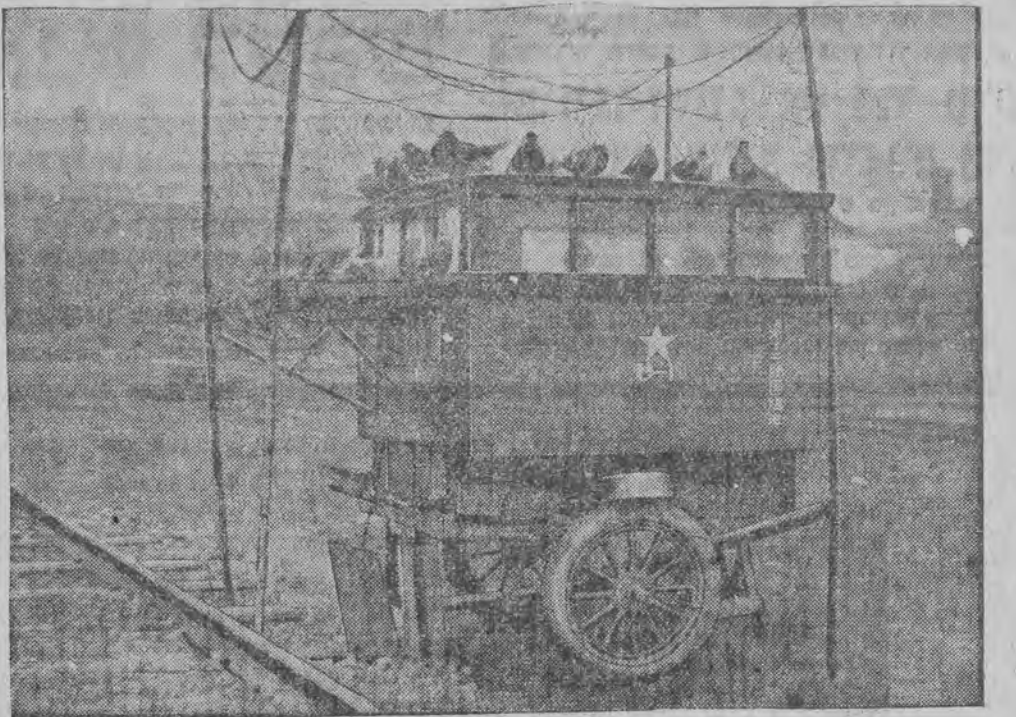
לאנדאן 8 (סעל.) אין שאנכאי האט מען עסטענשטעלט עטליכע פאזיציען פון כאלערא און דושימא.
אונטער די הרבות פון באמבארדירטען קוואר-טאל ש-מעי ליגען נאך מאסען מוילע כינעזער. מען האט מורא, אז ווי נאך עס וועט זיך מאכען ווארימערע וועטערען, וועט אויסברעכען אבי-פידעמיע.

יאפאנער מארשירען ווייטער

לאנדאן 8 (סעל.) יאפאנישע א-טיילונגען האבען נעכטען בענוצט די באה-סעסאציע קרא-ידן אויף דער ליניע שא כאי נאנקין.
דער ווייטערדיגער יאפאנישער מארש איז געריכטעט אויף אן-קין.

שייטלעך שרייבען

ווי אויך פערמינע שייטלעך
צו ביליגע פרייען
ביי פרוי ב. פארשוועקא. קאמיענא 5
2-סער הויף, לינקס 2-טער שטאק.

קריגס-מיניסטער פון דער יאפאנישער ארמיע אונטער שאנא א

רעשמי

לאנדאן. נאוואמיעסקא 5
פראנץ, 2-טער שטאק
פערשידענע קאמפאניסטען, ביליזער, טאמאשוווער און לאדווער אויף אנציגער און פאלטענס מיט 30% ביליגער
קומט און איבערציגט און, ביי
SZCZESLIWY
נאוואמיעסקא 5, פראנץ, II שטאק

צי האט דיר עפעס פאסירט?

צי ווילסטו וויסען וועגען דיין צוקונפט?
וועגן דיר זאגסט און דאס וועסטו געניסן דין טרייט ביי דעם בעוואוסטען כוראמאנט ט. בעלדקי, פאמארט קא 14
וואוינא 4/5, פראנץ, 2-טער שטאק
וועלכער האט זיך בעריהמט געמאכט מיט זיינע וויסענשאפטליכע עקספער-מיענטען אין משך פון 30-יעהריגער פראקטיק. ווייסט צו זאגען אלע געהיימ-נישען, זאגט נעמען, ופר עס איז דיין שווא און פריינד, קענסט דיר נענדי אינפארמירען אין יעדער אנגעלעגענהייט, טרעפט דיין פערגאנגענהייט, גע-געווארט און צוקונפט. ערטיילט די בעסטע עצות, סרעפט פון פאסאגראפיעס, אויב דו לייסט מאראליש, ווייסט נישט ווי אויף אויסצובעסערן דיין לאנע, זאגט זיך נישט און קום זאפארט צו מיר, וואו דו בעקומסט גלייך א געטרייע עצה, וואס וועט דיר אויספיהרען אויף א גלייכען וועג.
אין נעהם אן פון 10 פרייז 10 אונזער.
1563

אונזער חשוב'ען פריינד און קאלענע שמעון פאושענ-משעווסקי צוליבן טויט פון זיין אונטערנעמליכער
מוטער נ. ע.
זייען מיר אויס אונזער טיפסטען מיסגעפאל.
יאקוב לאנדסבערג, זייט געטרייט
מאניעס ראזענבערג.
1561

עכטער נומער און כשר'ן ווייז

צו די ביליגסטע פרייען
צו 75 און 65 גראשען
פאר א 1/4 ליטער
צו בעקומען ביי דער לאנגיעהריגער בעוואוסטער פירמע
"בארודין"
אינה: מענדיל בארנשטיין, לאדו
נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58

פילישער פאווילאן אויף דעם תל-אביב-אויסשטעלונג

וואס פאר א פילישער פאווילאן? די פילישע ארץ-ישראל דינען האנדעלס-קאמערס טיילט מיט: די ארבייטער צייט ארגאניזירטן דעם פילישען פאווילאן אויף דער תל-אביב-אויסשטעלונג ווערען שוין פערענדיגט. דער קאמיטעט פון פילישען פאווילאן ה' א. פאקער פאקערט אפ דעם 13-טען ה. ח. קיין תל-אביב, וואו ער וועט אויפ'ן ארט אָנשטעלן מיט אלע אנגעלעגטע נעגאציעס, וואס זענען נאך די פילישע אויסשטעלונג. דער און די האנדעלס-בעצירונגען צווישען פילישע און ארץ-ישראל. עטליכע צענדליג פילישע פירמען האבען שוין בעסטעלט פלעצער אויף דער אויסשטעלונג צו. און, די מלוכה'שע טעלעפאן-און ראדיא-אונטערנעמונגען, דער מלוכה'שער ספירט-מאנאפאל, טאמאשאווער קונסט-וידע-פאבריק, נ. עטינגאן ענד קאמפ. לאנד, בלאזא ציגארעטען אין קאטאוויץ, בלאזא שקלאנע' אין פערטיקאט, ק. וואשילאנסקי, ווארשע, פריערדיק פולס, ווארשע, די ביטמארק-הוטע א. א. אזוי ארום וועלען במעס אלע צווייגען פון דער פילישער עקספארט-איני-דוסטריע זיין רעפארעזענטירט אויף דער אויסשטעלונג. ווייטערע אנגעלעגטע ווערען אנגענומען שפעטסטנס ביי דעם 12-טען מערץ.

150 אמעריקאנער יודען בעזע-צען זיך אין ארץ-ישראל

ביי-א. א. א. (י"א טעלעגראפיש). מיט דעם שיף, "אפטיאניא" אין אפגעפארהען א גרופע פון הונדערט-און-פופציג אמעריקאנער יודען, קיין ארץ-ישראל, וועלכע פאָרן צו אהין זיך בעזעצן אויף שטענדיג.

סער דזשאן טשענסעלאר -

הויפט - רעדנער פון א פערזאנלונג וואס איז איינגעארדענט דורך אנאליטי-ציוניסטישער געזעלשאפט אין לאנדאן

לאנדאן, (י"א) די אנט-ציוניסטישע, גייר ענד מיליאניסט-אקטישען אין לאנדאן האט אפגעקלינגט אנטפערטליכע פערזאנלונג אויף וועלכע ער וועט געשאפען ווערען א געוונדיגט-פאנד פאר ארבייטער קינדער, אלס הויפט-רעדנער אויף דער פערזאנלונג ווערט אנגעטירט דער געזע. הויך קאמיטאר פון א"י סער דזשאן טשענסעלאר, אין אויסרוף, וועלכען די "אקאסילאן" האט ביי דער געלעגנהייט פערשענליכט ווערט געזאגט צו.

מער דאָרף בלויז פערגלייכען דאס אויסזעהן פון יודישע קינדער מיט'ן אויסזעהן פון ארבייטער קינדער אין א"י, כדי זיך איבערצייגען אז אין א"י איז מעגליך דאס פולקאמע געוונד פון אלע קינדער. צווישען די אראבער הערשט אבערגעלויבען און אונקענטעניש פון היגענע, די מוטערס לאזען די קינדער זיך וואלגענען אין שמוץ, מחמת זי האבען מווא, אז א רייך-געווארענע קינד וועט אויף זיך ציהען א "ביי אויג", אויגן-קראנקהייטען זענען צווישען די קינדער זעהר פערשפרייט, אלס הייל-מיטעל ווערט אין קראנקען אויג געשריפט ציבעלעס זאפט. מען קען זעהען צעהנדליגער גראפישע קינדער וואס אויף זייערע אנגעשוואלענע אויגען נאך לען זיך מחנות פליגען.

לעאניד פאסטערנאק - 70 יאהר אלט

בערלין, (י"א) די טעג האט פערענדיגט זיין 70-טען לעבענס-יאהר דער בערייטענער יודישער מאלער און גראפיקער לעאניד פאסטערנאק. געבוירן דעם 17-טען לויט זיין געבוירטן אין פאסטערנאק א יודישע ער האט זיך אבער אינגאנצען "יודיש" געטען דער מאלעריי, זיין ערשטעס גרויס בילד, "א בריוו פון דעם היים" איז אין 1869 אפגעקויפט געווארען דורכ'ן מאקסווער מוזעאום. זיין ווערק, "סער דענטען פאר'ן עקזאמען" איז אין 1895 אויסגעצייכנט געווארען מיט א גאלדענעם מעדאל (איינציק אין דער פארזייער לוקסעמבורג-גאלעריע). אין 1894 איז פאסטערנאק געווארען אלס פראפעסאר פון מאקסווער הויכשול פאר מאלעריי.

זייט דער רעוואלוציע לעבט לעאניד פאסטערנאק נאך אין בערלין, ער האט פארטערטירט ביאליקן, סאקאלאוו, דיד פרישמאנען, שוואל טשערניאק, סקי, פראפ. איינשטיינען, פראפ. האנדאקאן, און פיל אנדערע. אין 1927 איז אין בערלין סארגעקאנען אן אויסשטעלונג פון זיינע אקווארעלען און צייכונגען פון ארץ-ישראל. פאסטערנאק האט פערשענליכט א בוך ווענען רעמבראנדט, אין העברעאיש און יודיש. לכבוד דעם 70-ערהיגען יובילעאום פון קינסטלער איז אין בערלין פארגעקומען די ערשטונג פון אן אויסשטעלונג פון לעאניד פאסטערנאק'ס נייע ווערק.

דייטשע בעגריסונג צום אמע-ריקאנער פרא-פאלעסטינא-האמיטעט

וואס יונגס און, (י"א). דער אמעריקאנער פרא-פאלעסטינא-האמיטעט האט בעקומען צוגעשיקט א בעגריסונגס-בריוו פון דייטשען פרא-פאלעסטינער קאמיטעט, אונטערגעשריבען דורכ'ן פערזענלעכע פון דעם לעצטען, גראף בערגסלאף, דער דייטשער קאמיטעט דריקט אויס דעם וואונען פון א שטענדיגען קאנטאקט צווישען ביידע קאמיטעטען און אלע ארבעטער פרא-פאלעסטינער-קערפערשאפטען פאר דעם דערגרייכונג פון זייער געמיינזאמע ציל.

יודיש מעאטער איז "פיל הארמאניע" דידעקציע: ד. צעלמיסער און א. בעזמאן.

מיט גרויס שפאנונג דערווארט מען דעם זעלטענעם מעאטער-אוווענד זונטאג, דעם 13 מערץ

דזשעב רעכטייט

- (1) אין זיין גרויסער שראנער-פיעסע, וואו ער האט דעם שטארקסטען ערפאלג.
- (2) אין די בעסטע לידער פון זיין רייכען רעפערטואר.
- (3) אין די אנציהענדסטע מעני פון זיין אריגינעלער טאנץ-סונסט.
- (4) יוכבד זילבערג אין איהר לידער-רעפערטואר טעקסט און מוזיק געשריבען ספעציעל פאר איהר פון רושעק רעכטצ'יט.
- (5) פארטיים - מארגען.

???

פארטיים - מארגען.

קאנצלער בריינג וועגען א מעגליכקייט

פון א אינפלאציע אין דייטשלאנד בערלין, 8. (ספ. טעל.) אין א פאליטישע רע-דע אין עסען האט קאנצלער בריינג געזאגט צווישען אגד. אז די דייטשע רעגירונג שטעלט זיך געגען אן אינפלאציע, נאך אויב עס וועט פארט קומען צו א אינפלאציע, וועט דאס זיין א שווערע לאגע פאר'ן איינציגען דור, וועלכער דאָרף איבערלעבען אונז צוויי דעוואלוציעס.

וואס ערקלערט דער אנפאלער אויפ'ן דייטשען באטשאפט-ראט אין מאסקווע

מאס קווע, 8. (ספ. טעל.) די היינטיגע מא-סקווער פרעסע איז מודיע, אז דער אנפאלער אויפ'ן דייטשען באטשאפט-ראט שטערן, האט ערקלערט, אז ער האט אויסגעפיהרט דעם אנפאלען א בע-סעהל פון אויסלאנד. שטערן געהערט צו א טערמאטישע ארגא-ניזאציע וואס האט דעם ציל ארויסצורופען א דיר-פלאמאטישען קאנפליקט צווישען ראטען-פערבאנד און מערב-איראפעאישע מלוכות, בכדי ארויסצור-פען אן אינפליציע קריזיס אין רוסלאנד.

ארבייטס-מיניסטער וועט געבן אן אינטערוויו

ווענען דער אקציע פיליגער צו מאכן ערעהמריע

ווארשע, 8. (טעלעפאניש פון אויבער קא-רעספאנדענט). ווי מען גיט איבער וועט אין די נא-הענטע טעג דער ארבייטס-מיניסטער געבען אן אי-נטערוויו ווענען דער שטעלונג פון מיניסטעריום צו דער אקציע פיליגער צו מאכן ערעהמריע בעלייט טונג.

שבת - אפיציעלער אפרוה-טאג די אקציע פאר א 5-טאגניגע ארבייטס-וואך אין ד' פעראייניגטע שטאטען

ביי-א. א. א. (י"א) קאנערסמאן בויטען האט אויסגעארבייט א ביל, לויט וועלכען עס דאָרף אויף דער צייט פון קריזיס אננעמירט ווערען א 5-טאגניגע ארבייטס-וואך, אזוי דאס אויך שבת זאל אנערקענט ווערען אלס אפיציעלער אפרוה-טאג.

דער דאָזיגער פאָרשער ווערט שטארק און טערמינעס דורך די אמעריקאנער, שומרי שבת מיט ד'ר בערנארד בראַמאן בראש, וועלכע פיה-דען א שטארקע פראפאגאנדע פאר דעם ביל פון קאנערסמאן בריטען. ד'ר בראמאן איז אויסגעטרעטען מיט א פראפאגאנדע פון א 5-טאגניגער ארבייטס וואך שוין אין יאהר 1915.

בלוטיגע געשעהענישע ביי פארד'ס פאבריקען

ביי-א. א. א. (ספ. טעל.) עטליכע טויזענד ארבייטסלאזע האבען נעכטען דעמאנסטרירט פאר פארד'ס פאבריקען, עס איז געקומען צו א בלוטיגע צוואנענשטויס מיט פאליציי. מניח פערזאן זענען דערהרגעט געווארען און סופציג ווענען שווער-פערזאנלעכע געווארען, דע-רונטער 7 פאליצייסטען. די ארבייטסלאזע טרעטען אבער נישט אפ. מען האט ארויסגעוואפען מיליטער צו פעהיטען פון נויט-טערדיגע געשעהענישען.

בערלינער היטלעריסטען אפ-געשטעלט די יודען-העצע פון די חלענערע שטעט ענטלויפען יודען מאסענווייז איבער די צייט פון די וואהלען

בערלין, 8. (י"א טעלעגראפיש). אין דעם מבול פון די וואהל-אויסוואפען און פלאקאטען האט טען זיך די היטלעריסטען אין בערלין אפ פון הע-צען געגען ווערען, דאָגעגען קומען אן פון די קלע-נערע שטעט אין דייטשלאנד יודען, אז די היטלע-ריסטען פיהרען א שטארקע אנטסטעמיטישע פראפא-גאנדע, פון פיל שטעט אנטלויפען די יודען, און לאזען איבער די דירות און געשעפטען אויף הפקר איבער דער צייט פון די פרעזידענט-וואהלען.

אין ארץ-ישראל ארבייט א גוט ארגאניזירטע באניטען-באנדע פרטים פון דעם מארד אויף שמואל גומערמאן

ירושלים, 8. (י"א טעלעגראפיש). אין ציר-זאמענהאנג מיט דער ערמארדונג פון דעם יוד שמו-אל גומערמאן איז עפענטשטעלט געווארען, אז די מערדער האבען זיך אריינגעריסען צום יוד אין הויז און האבען אין איהם אריינגעשטען 3 קוילען. ביים קבר האט מספיד געווען הרב קאנצל, אין וועלכען ער האט אונטערגעשריבען דער מאג-געל אין לעבעדיגקייט פון די יודען אין עמק. ווענען דעם מארד האט א דעלעגאציע אי-נ-טערעגירט ביי דער פאליציי, דער פאליציי איז אויס-געקוקט געווארען אז דאס איז אין די לעצטע וואכען שוין דער צווייטער מארד, פון וועל-כען די מערדער זענען נישט ענטדעקט געווארען. די פאליציי איז אין דער מיינונג אז אין עמק-פרטים א גוט-ארגאניזירטע באניטען-באנדע.

בִּרְיָא

דער בייסיגע קלעמאנס האט געהאט אמאל
געהאט: וואס איז דער אונטערשיד צווישן פאגל-
קאד און בייאנע? דער אונטערשיד בעסטעהט אין
דעם, וואס פאגנקאד וויס אלעצינג און פערשטעהט
גאנצישט און בייאן וויס גארנישט און פערשטעהט
אלעצינג. ווי אין יעדן פארדאקס איז דא זעהר
פיל איבערגעטריבן. אבער ריכטיג איז, אז דער
פערשטאנדענער פערמאנענטער פראפוזיציער מי-
ניסטער איינטייד בייאן האט נישט א דאנק זינגע
קענטענישען נישט א דאנק זיין בלע: דערנעבן ערדי
ציע געהאט זיין פאליטישע קאריערע און זיך דער-
ווייבן צו דער שטעלונג, וועלכע ער האט פערנ-
מען אין דער וועלט-פאליטיק: און זיין איינער פון
די איינפלוסרייכסטע און דעציידירענדסטע פאליטי-
קער אין אייראפע זיין שטעלונג האט ער געהאט
און פערדאנקט דעם אויסגעוועהנדיגן ענטוויקל-
ען פאליטישען האט, דער פערקייגט אויפצובא-
פען די פערפלאנטערטע פאליטישע פראגע און שויר-
בעט און איהר ווי אין א ימימיש וואצע, זיין פא-
ליטישען טאלאנט און בעגאבונג אין קודם זיין דעם
אומשטאנד, וואס ע' איז געווען א פאליטיקער מיט
א געוויסער אידעא, לויט אלע סימנים, האט
ער אין דער אידעא אויסריכטיג געלויבט און אין
איהר אויסריכטיג געווען איבערגעציען: דאס איז
געווען די אידעא פון שלום איירא דער וועלט.

נאכ'ן וועלט קריג איז ביזאן געווארען דער
אפאסטאל פון שלום, דאס איז געווארען זיין אידיש
פּיסקס, מיט דער אידישע האנט ער געלעבט און איהר
האט ער אָנגעגעבן זינעס ריזיגע פאליטישע פער-
גרייטשען. ער איז געווארען דער אפאסטאל פון
שלום און פון דער אינסטיטוציע, וועלכע האט דאך
איהר יסוד דעם געדאנען און די אידישע פון
שלום, דער פעלקער-ליגע. אין דער צייט פון נאך
דער וועלט-מלחמה איז נישט געווען קיין ארץ וויי-
טיגע געשעהעניש, וואס זאל האבען א שייכות
צו דער פערפעקטיונג פון שלום צווישען די מלח-
כות און צו וועלכער עס זאל נישט האבען א דיר-
עקטען שייכות אפסיד ביזאן, ער איז עס געווען
דער פערבינדער צווישען פראנקרייך און דייטש-
לאנד, ער האט דאס אנגעקניפט די נייע פריי-
ליכע פעדיגונגען צווישען די פירער לענדער, וואס
זייערע בעציהונגען האבען און וועלען האבען די
ענטשפרינגענע פערזענלעכע פאר דעם געשטאנענע פון
דער פערזענלעכע און אייראפע, מיט זיין באַמען
און פערבונדען די פאזיטקאציע פון אייראפע, וועל-
כע איז געווען דער ציל פון דעם אפמאך און לאקאר
ביז ביזאן האט אויסגענומען די אידישע פון פאך-
אייראפע און האט זי געפירט פערזענליכע און
עאלען פאליטישען לעבען. ער איז עס געווען
דער פאליטישע, וועלכער האט געהאט דעם מוט
צו זאגן: מל זמן איהר בין ביי דער מאכט, וועט
זיין קריג נישט זיין.

אויף דער פאליטישער אינטערנאציאנאלער אַ
רענע איז בייאן געווען איינע פון די פאפולערסטע
זיבן נישט דא פאפולערסטע און בעליבסטע פיר-
ערן. און ווען ער איז מיט א קריצער צייט צוריק
הערק פון די פאליטישע געשעפטן און האט זיך
אויף צוריקגעגעבן פון דער ארבייט אין געזע-
לשאפט, איז דאס געווארען א לעדערנע פלאץ, וועלכען קיי-
נער האט דערזיילט נישט בעווייזן צו פערמילדן.
זיין געזעץ איז אראפגעקומען אלס פארשטענדע-
רונג און דער איינציגער פרעמיער טארדע, דאס
זעט דער טייטש, דער אומאיינצו סאציאליסט פאל-
אנאקאט אבער קליבער פון זיין קאן זיך אין דער
יידישסטער מאס נישט פערלייכען מיט דער וויר-
קונג, מיט דעם אויטאריטעט, מיט דעם צוויבער,
וועלכען ער האט פערמאכט בייאן.

דער פעלקער-בונד לעבט איבער טראגישע מאָ-
גענטען. אַ קלוגער בעזאצאכטער פון די אַרבייטער
זאגט געבן האָט דער העל געמאַכט אַ שאַרפֿלינגען,
אבער אומגעבן סך טאג פון דער טעטיגקייט פון
פעלקער-בונד. עס איז באַזאָ אַ טרויערע בילד, אַ
זענענע, אויף וועלכער מער אדער וועניגער פֿע-
לדער פאליטישע אַקטיווען טרעפֿען אַרײַנס מיט
דער אַרבעט וועניגער בעשטיקט דעלאמאַציעס, וואָס
היינט הײַנט-טאָג איז אַנגאַויפֿעטיגקײט, גער-
עכט, וואָס זענען אויסגעשטעלט בלייבן פאַר דער
איינפֿירונג, און איינציג אַנטהײבן קיין איינציג וועלכ-
עס וואָרט, צו וואָרט האָט מען געמאַכט דערפֿאַר
לויפֿן פון ברייטען, מיט איהם, בעקערס דערפֿאַר
ער פּובליציסט, איז פאַרגעקומען אַ מאָדנע זאַך:
מישן פון לאַנגע יאהרען האָט מען איהם אין
דאָקטרינע געלאָרען פאַר אַ מוסטער פון פריי-
וועלטלעכקײט און ערשט אויף דער לעצטער איז ער
עוואָרען אַ מוסטער פון פאליטישען אינדעזאָליט;
דער איז געוואָרען דער אויסדרוק פון היינטיגן גייסט,
אַס דאָרף יעדעפֿאַלס הערשען אין פעלקער-
בונד.

דער אויסגאבע צו דינען דעם געזאגט פון
אלום אויף דער וועלט האט בריאן געשטעלט און
שטעט זיינע אנגעקויפטע פאקטאריעס און און דער
שטער רייה דין קלאסאלען רעדנענען טא-
גאט. וועגען דאזיגען טאלאנט דערצעהלט מען
ענדענעם. בריאן איז געווען איינער פון די גרעסטע
דעקער אין אונזער צייט. ער פלעגט בעצורערען
איש דער קראפט פון זיין ווארט. וועלכעס דער האט
פערפירט אין טעכניק און אין אויסטרוק צו דער
עכסטער פאקטאריע. די מירנדעסטע טעמע, וואס
דער האט בעיהערט, די באזאמלטע פראגע האט
הענדעלט פערקומען גאר אנגעזעהען בלאזן און
ערש מיינטונג, ווען און איהר פלעגט זיך צוהיילען
אין מיט זיין וואונדערליכע רעדער-קראפט.

בערלין (יט"א) ד"ר א. מינגלאווסקי,
קייזער-מיטגליד פון וועלט-פעראנד „ארט“,
אויף זיין דריטע איבער די צענטערן פון
אייראפא פעראכטע עטליכע וואכן אין דא-
ערפאנד, וואו ער האט אין פיל קענערע
נרעסערע שפערט שטודירט די ענדערונגען,
זענען אין די לעצטע 2 יאהר פארגעקומען
ער יודישער קאנצע און האט זיך אויך גענוי
ט מיט דער „ארט-ארכייט. ד"ר סינגלאווסקי
אין ענטפער בעריהונג מיט די פראגראם-
טע קרייזן פון דער יודישער בעפאלקערונג
מיט די מאסענפענדע אינסטאנצען אויפגע-
ט די נאגענטסטע אויפגאבען פון „ארט“. 1
גאט אין די שפערט און אין די יודישע
יטע, וואו דער „ארט“ גרינדעט געווערליכע
פארגעמונען אלס נעבען-פרנסע פאר א טייל
ער קאלאניסטישער בעפאלקערונג.

איזא געשרפרך מיט דעם יט"א-פארשטעהער
דער סינאגאגאסקי זיך איזגעדריקט, אז דער
יט"א, וואס ער האט פאסטגעשטעלט בעת זיין
געזען בעזוך אין יידישען לעבען איז זעהר
טענדאן און ווערט פון קיינעם גישט געדייקענט
אין יענע ערטער, וואס ליידען לעצטענס
דארגערוגנס-שוועריקייטען.

בעריהרצנדיג די פראגע וועגען דעם, אין
גר מאס די בעזונדערע ידישע נויטען פער
דען ממילא דורך דער עלגעמיינער רעקאנ-
ביצע פון לאנד, האט ד"ר סינאלאווסקי ער-

דאפעסייע
וואס שרייבט וויל

איינעם פון זיינע רעכטע בריק אין "בערלי-
אנפאלט" ווידמעט דער ווארשאווער קא-
נצלענס פון דער צייטונג דער פראגע פון די
לייט אין ווארשא. אין קיין שום אייראפע
היינטשטעט, קאנטאטירט דער דייטשער
לייט, זענען נישט אזוי פיל ארימע לייט
ווארשא.

די אַרומע לייט פֿערנעהמען זיך מיט זייער
סײַע נישט אין די צענטראַלע באַסעס פֿון
טאָט, נאָר אין די ראַנד־געביטען און צומייסט
אין די ייִדישע קוואַרטאַלען. דער אייגנאָמער
פֿערשווינדט ביסלעכעווייַז איהם איז שווער
סײַדיגען זיינע אינטערעסען. צו קעמפֿען
דער קאָנקורענץ, פֿערעסטיגען פֿאַר זיך אַ
וואָס גיט אַ גוטע איינקומסט. דעריבער האָ-
בן די אַרומע לייט ביסלעכעווייַז פֿעראַייניגט
זענען און פֿעראַיינען, וואָס אין זייער שפּײַץ
נאָ אַמטל'ע וואַרלדע יונגען. זיי מאַהנען איין
מיטגלידער אַ קליינעם שטייגער, אַ געזעצ-
פֿראַגעט פֿון מעגליכען איינקומפֿט און דער-
אָרענטלעך זיי דעם אַרומען זייער שפּײַץ, זיי
ניען שטרייטען מיט אַנדערע מיטגלידער פֿון
אָרעאַרעטע, היטען זיי אַפּ פֿאַר פֿאַליציר-
זי.

דאס נדבות קלויבען איז אין ווארשע און
פראפעסיט, פון וועלכער עס לעבען עטליכע

ד' פרייליכע יודען מאכען הארע

אדו"ס טרייט פון דאנציגער ליפעראלץ ראפינער געגען פוילישע יידן

דעם מאמענט אָבער, וואָן דאָנציק איז אָפּגעריסען
באַוואָן מוין דער נאָציאָנאַלער פּראָגראַם איז
אָנציער-קלעה, האָט פּערזענלעכע אַ שטאַ-
רטיקעל געזען דעם ראַדיאָ-רעפּערטאָן פון
ליבעראַלען ראַדינער ד"ר גרין.

רעכענער דער וויין האט, שילדערענדיג
דייטשע לעבען אין דאנציג, ערקלערט, אז
זי וועלט-מלחמה איז אין דאנציגער קהלה
אלץ געווען אין בעסטער ארדנונג, פון
די פעלקער נישט געווען קיין ארענע,
וועלכער ער זאל קאנען אויסשפילן די טע-
רין וויין גרויסער דעמאלטאלאגט אירע כאל-
גאוות. ער האט מיט דער זאך געמיינט
רעסט. און ער וועט אייבער אין דער געד-
פון אייראפע אלס גרויסער מלוכה-מאן,
דער האט זיך געשטעלט פאר א ציל אין דער
זענען דער מעגלייט דורך דינען דער אידע-
אלס צווישן די פעלקער.

三

ערט: איצט ווען אנשטאט דער פאליטיק פון
שלאסענע פערטייגונגס שטעלן (פערמאכטע גע-
לסטען פאר ארבייטער אין אונגעשטעלטע פון
שטימע בעטריבען, וואו דאס קוק-רעכט איז
וועגן באגרייט) לאזט זיך בעמערקען א נייער
סאין אין דער ריכטונג פון אפנעמען סאוייטשישע
נעדעל אין צוליב דעם ווערט שטארק געשטייט
ענטוויקלונג פון קליין אינדוסטריע אין האנד-
לעך - שאפען זיך נאך גינסטיגע בעדינגונגען
דער דער יודישער בעפעלקערונג אין די קלענערע
מיטעלע שטעט, וואס איז ביז איצט נישט
ייגענצליען געווארען אין דער מלוכה'סער
ינדוסטריאליזאציע, דע ארבייט פון די יודישע
עלשטעליכע ארגאניזאציעס וועט אפגאסעווען
דאזיגע עלעמענטן פון אפגורנד פון רעכטלאז-
קייט אין סאציאלען עלענד

איך האָב אויף מיין רייזע איבער'ן לאַנד
סטענעשטעלעט - האָט ווייטער ערקלערט דר.
באלאווסקי - אז אויב מען קאן נאָך אנטרעפּען,

וונדערס אין דער מראָווינק, גענוג יעדער, וואָס
דען נאָט, זענען אָבער אינגאנצען פערשוואונדען
אלע דערשיינונגען, וואָס האָבען דאָ פרייער
דאקטערירט און וואָס כאַראַקטעריזירן נאָך
דער גאנצער וועלט עד היום דאָס ספעציעלע
ע-ס-מ-אָר, נאר פון דער נאָכטען קאָמערסעל פון ריי-
זשען און פאָרעם פאָרעם פאָרעם פאָרעם פאָרעם

אָבשאַצען דעם פּאָליטישען, פּסיכאָלאָגישען און
אָנאָמישען ווערט, וואָס עס האָט דער אַנטייל
יודען אין דעם לייז-אַדמיניסטראַטיווען און

ז ארימעלייט
עז דעם דער „פערלינג

ווערד מענטשען אָפּטמאָל בייםען די אַרומלעכע
די ספּעציאַליסטען: מוין א פאַרצאליקער ווערט
פּערזאָנלעכע אין אַ בלינדערן, אין אַ הויקער,
נעמען די פּראָפּעטיע פון אַנציעליעטיקער, דאָס
אַס פּאָדערט נישט נאָר צו זיין ווער געשיקט,
מפון מוין נאָך דערצו האָבען די בעזערונג
ידונג און רעקוויזיטען. אין די ענדע גע-
ר פון די פּאַרטיסטע זענען פּערזאָנלעכע
הענדלער מיט אַלעס מלבושים און דאָרט קאָן
ער אַרומצן בעקומען פאַר אַ קליינעם פרייז די
יט, וואָס זענען איהם נויטיג צו זיין אַרבייט.
ד עטליכע זאָלעס קאָן מען דאָ קויפּען אַ פאַר
יט, קינסטלעכע הויקערס, מאַשטען, און וועלכע
היינט געשוואַכטע אַויפּזאָן אדער געשוויפּן

נראיעקט פון א
קאלאניזאציע
דער פראיעקט שטאמט פון

פאר ריז ימ"א אין דער היסטארישער סעק-
! ביי דער געזעלשאפט "פריינד פון יווא" האט
ר בעקאנטער יודישער געלעהרמער ה' שאול
ובורג אויפ'ן סמך פון ניי-ענדערקעס ערקליר-
טעראליען געהאלטען א רעפערעט וועגן דעם

מאכעז האליע
ראבינער געגעזן פוילישע יודן

מלכה-וורטשעפטליכען אפפארט. איצט, אין א צייט ווען אפילו דער דייטשער יוד האָט מיט שרעק יערעוועהען, וואָס עס מעהלט איהם נאָך צו מאַכמי-שער עמאַנספאציע, מוז דער פּאָקט פֿון דער מער-העלטניסמסטיג באדייטענדער יודישער בעאמטענ-שאפט אין ראטשן-רוסלאַנד, די פיל יודישע בע-אמטע אויף די אייוועבאהן, פאָסט און טעלעגראף, וועלכע איך האָב כמעט אומעטום געטרעפֿען אויף מיין רייזע, בעזונדערס מערצייכענט ווערען, דער נעהר שטארקער וואָס פֿון יודישער אַרבייט אין דער גרויס-אינדוסטריע און אַ געוואלטיגער צעווינגס-הום פֿון טאָר דערביי נישט מערגעסען, און דער ווייט גרעסטער טייל פֿון דער דאָזיגער יודישער מאַסע, וואָס איז אריינגעצויגען אין דער מלכה-אינדוסטריע, און נישט קיין קוואַליפֿיצירטער, דאָזיגער ערמעגלען מערגעמען דערווייט אַ שוואַכע באַזיצע אין דער אינדוסטריע און זענען דערביי אַמוועניגסטען צוויכערט געבן די מעגליכע גע-מאָהרען פֿון רעדוקציעס.

דאָס אַמאָל, האָט דר. סינגאָלװסקי פער-
ענדיגט זײַן קורצען געשפּרעך, האָב איך, נישט
געקוקט אויף דעם דוחק אין זײַנע פּונקטן, וואָס
קאָזט זיך שפּירען אין געוויסע געגענדען, דאָ גע-
טראָענע מאַרז אינעם קאָפּ, ווי אין די
פּאַרטיקלעך אַהערן.

דר. סינאטלאָווסקי וועט נאָך אַ קורצען אוי-
געשטעהאלט אין בערלין אָפּטעהערן אין די נאָכפֿ-
סע טעג קיין אמעריקא

איז ווארשא
ר טאגעפלאט

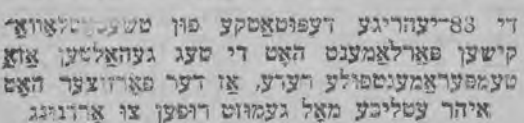
אויפ'ן קערפער, קינסליכע פיס אָדער טאטשקעס
פאר פאראלטיקער א. א. וו.
דאָ קאָן מען אויך דינגען אויף אַ טאָג אָדער
עטליכע מעג אָדער אויף אַ לענדערער צייט אַ
קינד, וואָס איז גלייב צו דער פראַפּעסיע: מיט
אונז קינד שטעהט מען טיילמאָל שעהנווייז אין
דער גאס און מען היט אָפּ די קינדער, פּעטענדיג
אַ פאַר גראַשען אויף מילך. די קינדער וויקעלט
מען איין אין שמאַטעס, מען שמירט זיי איין די
פּנים'לעך, און באַרימערציגע מענשען געפֿינען
זיך שטענדיג און אין אַווענד גיט מען דאָס קינד
צוריק אָפּ זיינע עלטערען, שוין אָן די וויקעלעך
און הויבט אַזא קינד אָן צו פּערזינען אויפ'ן
לעבען.

יודישער מאסען=
איין אלזשיר
יטען 19-טען יאהר-הינדערט

לפני שנים רבות היה זה המקום אשר בו נמצא בית המדרש הגדול של חסידי אשכנז, וזהו המקום אשר בו נמצא בית המדרש הגדול של חסידי אשכנז.

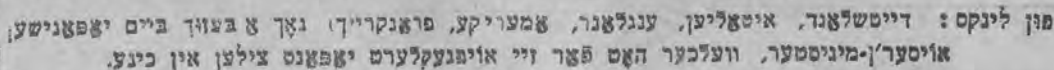
שטודירט אין מאריטיל אין נעמאכ א גרויסע
פערמענע אלס כוה"א אין אינרוסטריזער. אין יאָהר
1846 האָט אלטאראס בעט אַ קאטאסטראָפּ פֿער-
זירען זיין ווייב און קינדער. דאָן האָט אַלטאָראָס
נעשלאָסען צו וווינען זיין נאָכן פערמענען שלטת
זיין רוסישע יודען, וועלכע האָבען שווער געליטען
וואָסער'ן יאָר נאָך ניקאָלזשי דעם 1טען הערשערס
א דאנק דער הילף פֿון גנאיוא איז אלטאראס
וואָסגענומען געוואָרען אויף אנאָלידישק דורך דעם
רוסאָזיזישען קעניג לואי פֿיליפּ און האָט פֿאר-
זייהם ענטוויקעלט דעם פֿלען צו קאָלעניזירען אין
גלוזשי 40,000 יודישע פאמיליעס פֿון רוסלאנד.
דער פראנצויזישער קעניג האָט זיך געשטיגן בעצין
ען צום פראַנקעט און אלטאראס אַז אַפֿנאָפֿאָהרען
זיין פֿעסערסבורג, פֿרי צו פֿעהאנדלען מיט דער
רוסישער רעגירונג, נאָך די געשערעכען מיט'ן צאָר
און דעם צאָרישען געמיינעסניק אין ווילנע-פּאָס-
עוויטש האָט זיך רוסישע רעגירונג איינגעשטימט
רוסנאָפֿאָהרען 100 יודישע משפּחות קיין אלזשיר.
אלטאראס איז מיט דעם רעזולטאט פֿון די פֿער-
אנדלינגען געבליבען נישט צופֿרידען און ער האָט
פֿעסטער פֿערזאָרען דעם גאנצען פֿלאַך אַללא-
אס איז געשטאָרבען אין יאָהר 1873 אין צלעזער
פֿון 87 יאָהר. אין די לעצטע יאָרען האָט ער
נישט אַרײַנגעוויזען קיין איגנערעס צו יודישע
אנדל.

(בִּרְיָה פִּינָן ווִיעָז)

[illegible]

וואלט עס נישט אפשר געווען א "ידישע
הוצאה" צו פערלאנגען פון אקעסטייבישער היינט
און סאציאליסטישער רעוויזאן אז זי זאל לעזען און
אויך קערט אונטער א יידישע אקטעסעלעטע
און דאס האט ערשט די טעג אפצו געזאגט א גע-
זעטגטער קייסערליך סאציאלער פיהער, אז די
קרעדיט-אונטערזאגט אז נישט פאלעסטינא, און אז
אז נישט אלע יידישע בעזאטעס א גוטען פארש-
אנג."

די אױסלענדישע פאמישאפערס זײַ טאקײַ

אבאראגניע פון דעם שיקולא, א סאראקאט
שיטער פאל פון דער וועלט געשיכטע, א סך צעהנ-
דליג יאהרען איז האלאנד געווען אומגערייניג דער
האפטבארדיגשטן און איצט רעוואזשנירס זיין
האללאנד דערפאר: די דריי האלענדישע "רעאסי-
טוען" איצט געמליך, די פאקטישע הערשער פון
דעם ארימען, טויט-קראנקען עסטרייך, זייערע ווער-
טער זענען געפעהלען, זייערע ווייזונגען — געבא-
טען, פאר וועלכע די געקומען נאך א זעהר היבשע
מטבע פון דעם לעכערדיגן, ארימען מלוכה וועקעל,
דאס קליינע, דינע וועקעלע, וואס דערהאלט נאך
אביסעלע די שטאטע, גוסט דיגע אטעס-צוגען...

דאס איז געווען דעמאלט, ווען די קריסט
ליכע און אנדערע באנקען, האט זענען געווען די
שטעלע פונקטען און די געלד-קאנאלען פאר די רע-
זיגונג פארטרייען, ווי למשל, די דייטשע שפאר-
קאסטען באנק, די באהערן קרעדיט-באנק א.א.וו.
זענען געשטאנען פאר א גענצליכען צוזאמענהאנג צו
ליב וינער מיטווייטשעפט און קאמפאניען און עס
האט געדוהט, די געטא, אז גאנץ עסטרייך וועט
געגראבען ווערען אונטער די חרבות פון די פער-
קאסטע אונטערמיטשע און פאליטיש געלייטעטע
קאנקערן - אין א צייט, וואס דער ווייטשעפט-ליכער
וועלט-קריגס האט זיך גאנץ במהט גאר נישט בער
עפערט געמאכט. דעמאלט האבען די רעזיגונג און
איהרע פארטייען פיהרער אנגעקלאפט אין די טיר-
ען פון „קאטשילדס באנק“ און זיך געפסטען דעם
פיר דעם „דער בארזן“, לאזט ארשילד, אז די
קרעדיט-אונטערשטעל זאל אין זיך אויפנומען די
אלע פערקראכטע באנקען, וואס הייסט, אז אלע
פאסיווע און פערוואסטען זייערע און דאדורך מציל
זיין דעם עסטרייכישען שטאט פון שאנד און די
האט דער „דער בארזן“ געמאכט די גרעסטע חניה-
שע קאמפלימענטען און איהם דערמאנהט אז די

פריהמארגען איז ער נעלם געווארען, צוזאמען מיט
איהם איז אויך פערשוואונדען דעם סאחר'ס טאכ-
טער באַמילע. פון בריק, וועלכען זי האט דערנאך
צוגעשיקט איהר פאטער, האט זיך אַרויסגעוויזען,
זי איז אַנטלאָפֿען מיט יאָרזינאוויץ, צוליב וועל-
כען זי וועט זיך שמד'ן און חתונה האָבען מיט
איהם.

דער סאחר האט נישט געוואלט מאַכען קיין
צומעל און האט וועגען דער גאנצער געשיכטע
מאכט אַ שוויג.

מיט 2 חרשים צוריק האָט זיך די טאָטער
צוריקגעקעהרט צום פאטער און מיט טרעהרען אין
די אויגען דערקלערט, אַז יאָרזינאוויסקי האָט זי
מאָם פערפיהרט און אָפּגענאָרט.

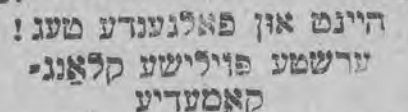
דער פאטער האט דאָן אַריינגעטראָגען אויך
יאָרזינאוויסקי אַנאַקלענע פֿאַר בעשווינדלען איהם.
די אַיספֿאַרשונג האָט פֿעסטגעשטעלט זיין
שוידר און בקרוב וועט ער שוין שטעהן פֿאַר'ן וויל-
נער קרייז-גערעכט.

יארונאָווסקי האָט מצולירען זיין פאסטן
וואָס מערשידענע שווינדלערישע מאַניאָאציעס.
לייבנאָדניג אַרבייטסלאָז האָט ער נאָנעמען זוכען
נישטלען ווי אזוי צו מערדינען אויף חיונה.
יארונאָווסקי איז דאן געקומען צום סוחר
דענען וועלכען עס האָנדעלט זיך און האָט דער-
לערט, אז ער איז אַ פאַרשטעהער פון אַ פּוילישער
ירמע וועלכע וויל אָנקניפען מיט'ן סוחר האַג-
עלס-בעציהונגען. יארונאָווסקי איז געוואָרען ביים
סוחר אַנאַלעטער איינגעהער, ער האָט איהם בעווי-
זן אזוי צו פערדרייען דעם קאַס, אז דער סוחר
אַמט איהם אַרױסגעצופען וועקסלען אויף עטליכע
זייענדיג לייערען, וועלכע יארונאָווסקי האָט גע-
דראָט איינלעגען אַלס קנייצע אין דער וואַרשאַ-
דער מירמע.

אין דער אמת'ן האט גבער יארזינגאוסקי
י וועקסלען דיסקאנטירט און אין איין שיינאם

צו זעהר ביליגע פרייען
נעהמט אז די דרוקעריי פון
„נייעס פאלקסבלאט“

די סלעפסידרעם ווערען איז משך פון 1 שעה איינסנעפערטיינט
און פונאנדערנגעמלעכט איבער דער שטאט.

**נעלעכטערן אויפ'ן גרונד פון מיליטער-
דינסטן דאס אינטערנאציאנאלע
Ferdynand Goethe פערזענליכע
Wieniawa Dlugoszowski**

**וויאזוי איר זענט אירע
וואנדערער**

**וואנדערער ! וואנדערער ! וואנדערער !
אין די היסטאריע :**

**Dymsha, Krukowski, Wal-
ter, Lenczewski, Frenkiel,
Skonieczny, Pogorzelska,
Maria Cheveau, Niemirzanka**

דער זאל איז שטארק בעהייצט.
אנהויב אין געז. טעג 4.30 נאָכמיטאָג,
שבת אין זונטאָג - 12 אַ ווינער בייטאָג
פאָלערע פרייז פון די פלעצער.

מיטוואך
9
אדר ב' תרצ"ב

מערץ

וואך-אויסגאבע 6.21
וואך-אונטערשאפט 5.24

פרייע לעהרער-פאסטענס

פאר רעדאקטירטע לעהרערס אין פראנקרייך

וואסערע דאקומענטן דארף מען האבן צו בעקומען א לעהרער-פאסטע

1. אייגענענדיג געשריבענע ביאגראפיע.
 2. שול-דאקומענט וואו ס'דארף בעשטעטיגט ווערן וואו דער קאנדידאט האט שטודירט.
 3. א בעשייניגונג פון דער געזעלשאפטליכער ארבייט.
 4. א בעשייניגונג פון שול-אינספיקטאריאט, וועלכע דארף בעשטעטיגן, אז דער קאנדידאט אדער קאנדידאטקע האט געארבייט שוין מינדעסטענס 3 יארה.
 5. א בעשייניגונג פון א דאקטאר וועגן אים (2) דער קאדזער לעהרער-פערזאן, האט נעכטען דערפאלגט פון בילדונגס-מיניסטער א מיטטיילונג, צו אים פראנקרייך קענען לעהרערס בעקומען פאסטענס.
- פרי צו בעקומען א לעהרער-פאסטען אין פראנקרייך דארפן די קאנדידאטן אפגעבען ביטעס דורך דער פערזענליכע פון שול-אינספיקטאריאט צום בילדונג-מיניסטעריום פון סוף היינטיגען חודש. צו די ביטעס מוזען בייגעלעגט ווערן פאלגנדע דאקומענטען:

א „פאבריק“ פון פאלש געלד

אין ענטדעקט געווארען אין א דארף הינטער לאדו

מאכט אונטערס אין אינספיקטאריאט די שויער, אזוי אז מ'האט זי נעמוט בידען מיט שטריק, ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט אין די פרוי גרעסע זיארשק פון דארף וואס וויסקיפצא הינטער לאדו.

די פאליציי האט אין דארף אונטערהערט א רעוויזיע ביי דער פויערס פרידא באגזמאן, דאס האבען זיך גראד געפונען געלט פון לאדו.

בלוטיגער רויב-אנפאל אויף א פערד-מארק

4 באנדיטען זענען ארעסטירט געווארען

באנדיטען האבען דאן ביי איהם צוגענומען דעם פארשעל מיט 800 זל. און אנטלאפען.

די פאליציי איז געלאגען די באנדיטען צו זענען ארעסטירט געווארען.

פון האנדעלס-געריכט

צאהל „נאדווער“ אין אופאלאשטשען אין חודש פעברואר

וויסענשאפט (פערטריק, 1148) דער געפאלענער סוחר איז געשטעלט געווארען אונטער פאליציי-א-שער אויפליכט.

דעם סיניק פון דער באגראבן-פירמע „הישראל הערש קאנסקער“ פערסענלעכע (סוחר) ראווע (18) איז דערלייבט געווארען צו פערפארען דעם די פאבריק.

אין משך פון חודש פעברואר זענען דעם געריכט אפגעגעבען געווארען 3 ביטעס וועגן אונטער-ווערן אין דער זעלבער צייט זענען פערע-טליט געווארען 13 אופאלאשטשען.

הראנקע-קאסע-בעאמטער פער'משפט

אין 2 יארה אויסבעסערונגס-הויז (2) אין נעכטיגען ג. פאלקסבלאט, האבען מיר איבערגעגעבען א פערטריק 3 דעם פערשעס געזען דעם לייטער פון דער רעטאקסאציע-אפטיילונג ביי דער קר. קאסע.

היינט האט דאס געריכט ארויסגעגעבען א פסק דין, וואס וועלכען ער איז פערמשפט געווארען אויף 2 יארה אויסבעסערונגס-הויז.

רערוטען בעפאלען דורכגעהער אוי צושלאגען א יודישען יונגערמאן

האט דאן ארויסגעקאפט א שטיק אייזן און דער-צוגעטוישט אן איבער'ן קאפ, 60 וואס ער איז געפאלען אויף דער פערד בעשייניגונג זיך מיט בלוט. צוליב דעם, וואס די פאגאטאזיע האט זיך פערשפרייט, האט דעם מיט בלוט - אונגעקענטע יונגערמאן גענומען הילף דער פערלשער פריינד-מאן, 1 מאי 59.

די פאליציי דארף אין דער צייט פון פאגאט פערשטארקען די פאליציי-פאסטענס אין די גאסען צום די קאזארמס.

פערגרעסערט די ארבייטס-שעה'ן אין די שפינערייען

צוליב'ן נאכגענומען וומער-סעזאן

(אג) אויף א וועג פון דער פעריוואלטונג פון די פערזאנלעכע פיינוועל-פראדוקציעס, אויף וועלכע ס'איז פערשלאסען געווארען, פון 21. מערץ ביזן 17. אפריל צו פערגרעסערען אין אלע שפינערייען די ארבייטס-שעה'ן 160 שעה. פון דעם געהט אראפ די 8 יום-טוב-שעה'ן.

דער בעשלוס ערקלערט זיך מיט דעם נאך-גענומען וומער-סעזאן, צו וועלכען ס'וועט בלייבן זיין א גרעסערער סכום גארד.

טעטיגקייט פון געוונדהייט-אמט

ביים לאדזער מאניסטראט

אונטערן פארויז פון לאדזש דער מאגראליס, איז פארגעקומען א וועג פון געוונדהייט-אמט. נאכ'ן בעהערען דעם פערשטארבענעם ראט-מאן קאלאווויט, האט דער מיטעלשטאט-אפ-געגעבען א פערטריק פון יארה 1931, פון דער סא-ניטאר-פאסטיילונג האט אפגעגעבען א פערטריק דער מיטלייט.

א פערטריק פון די וואוינגס-אינספיקטאריעס האט אפגעגעבען לאדזש דער מאגראליס.

נאך די פערטריקען האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע און דער פערטריק איז אפגענומען געווארען.

וומער-צייט

דער וויינער זאל צוריקגערוקט ווערען אויף א שעה

(2) אין לאקאל פון קרייז-ראט פון די פוי-לישע פראפעסיאנעלע פערזאנלעכע, פראצע, איז נעכטען פארגעקומען א קאנסערווען, ווענען איינ-פיהרען די „וומער-צייט“, ד.ה. צוריקרוקען דעם וויינער אויף א שעה.

ס'איז פערשלאסען געווארען, דערוועגען אויס-צוגארבייטען א מעמאריאל צו די געהעריגע אינ-סטאנצע, אין וועלכען ס'וועט אנטוויקעלט ווערען אויף דער וויכטיגקייט פון איינפיהרען די „וומער-צייט“, וואס ס'איז די ארבייטער די מעגליכקייט, וומער-צייט צו געניסען פון נאך א שעה ווילכע, אין שפארט עלעקטרישע ליכט.

הלייז-אינדוסטריע געגעזען פער-פיליגערען די פרייזען פון פיינוועל-סחורות

(אג) אין פאבריקאציע-פערזאנלעכע קאסע ווייט פאר א מיטגליד-פערזאנלעכע אויף וועלכע ס'וועט בעטראכט ווערען די געשאפענע לאגע-אויס-לאדזער טעקסטיל-מאדעל, צוליב דעם, וואס מאכט פאבריקאציעס פערביליגערען די פרייזען צום וומער-סעזאן, דעם פערגאנגענעם וומער-סעזאן, האבען די דאזיגע פאבריקאציעס רעדוצירט די פרייזען פון 30 ביז 40 פראצענט גידע-וויינער פון מאדעל-פרייז, צוליב וואס די סוחרים און קליינע פאבריקאציעס האבען געהאט גרויסע פערלוסטען.

לאדזער יודישער האמעראל-טעאמער אלטע 1-טער מאי 2, ווי: דור צעלמיסטער און א. פערמאן.

באסטשפילדן פון לאדזער „אררט“ קאמעראל און קליינקונסט-טעאמער קינסטל, אג. 5, ב. פראדערווא.

היינט, מיטוואך-נאר 1 פארשטעלונג אנהייב 9.45 אוועק ווידערהאלונג פון 25-טען יובילעאום-פראגראם

„שמחות ביי יודען“

אין 2 טיילען, 13 בילדער.

(1) פראלאג, (2) בין מנחה למערב, (3) וואלט, (4) וויא, פערדעלען... (5) אריזש און דאברוש, (6) שמענדריקעס, (7) געראנגעל, (8) שעה-באנדע, (9) אלע ווענען גוט, (10) אינדרא, (11) ראוי זחפה, (12) דער ארעס-טאנט פון נאָוואַמיעסא, (13) פיינאל: שמחות ביי יודען.

טעקסטען: מ. פראדערווא, א. גאדפארדען און פ. פראדערווא. מוזיק: קאמפ. דוד בייגעלמאן, ס. לייט און פאליקס-מאטיווען. דעקאראציעס און קאסטיומען: דינה מאטיו. רעזשי: ש. דושיגאן און י. שומאכער. קאנסערט-מייסטער: ש. בייגעלמאן, פינע-אינספ. מ. קאן. עס בעטייליגען זיך (לויט א"ב): ש. גאדשטיין, מרים דאליקא, ש. דושיגאן, שיינע מרים, צילי סטאל, מ. פערמאן, מ. פולאדער, מ. קאן, י. ריינגאס, י. שומאכער, י. שפער און א. קינסטלערישער טאנץ-קווארטעט.

Przywatne POGOTOWIE LECARSKIE
ZIELONA 6.
12-333
Telefon 12-333

ערמיילט דרינגענדע ערשטליכע הילף אין אלע פלוצידיגע פאפאלען צו יעדער צייט בייטאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקסערדיע און גינקעלאגישע הילף.

בעריכט פון איצונג וואס איז נישט פארגעקומען יודישע סאציאליסטישע פראקטישע געגען דעם פרעזענט פון שטאט-דאס האלצערבער

דער קליינער ענדערונג פון דער רעזאלוציע, כדי מעגליך צו מאכען דעם פרעזענט אפצושטעלען די רעזאלוציע, די פועליציון פראקטישע האט אבער נישט מסכים געווען צו מאכען וועלכע ס'איז ענדע-רונגען.

דערווייל האט זיך אונטערגעקוקט אבאנאדער ענין, די בוגזישע פראקטישע האט אריינגעשטעלט אין שטאט-דאס א דרינגעדיגע פארשלאג וועגן די ענדערונגען אין די סאציאלע געזעצגעבערישע אפער און דא האט דער פרעזענט האלצערבער געהאלטן טען אז מ'דארף דעם פארשלאג נישט אפשיימען, ווייל דער ענין געהער נישט צו דער קאמפאטענץ פון שטאט-דאס. צוליב אַזא שטעלונג האבען די בוגזישע און פועליציוניסטישע פראקטישע ערקלערט אז אויב דער פרעזענט פון שטאט-דאס וועט נישט

מען בעקאנט איז די פריהערדיגע איצונג פון לאדער שטאט-דאס אראפגעריסען געווארען צוליב פאלגענדען טעם. בעת דער דעבאטע וועגען דעם דעם זעלבסטפערזאמלונגס-געזעצן האט די „פועלי ציון-פראקטישע אריינגעשטעלט א רעזאלוציע, וועלכע כע האט זיך אנגעהויבען מיט די ווערטער: „די פאר-שיסטישע ברויטשאזיע וויל מיט איהרע מעטא-דען... א.א.וו.

דער פרעזענט פון שטאט-דאס האט געוואלט די דאזיגע רעזאלוציע שטעלען צו אפשיימען צוליב דעם, וואס דער פרעזענט האט געהאלטען, אז אין פולען איז קיין פאשיון נישט פערהאן. די „פועליציון-פראקטישע האט אבער נישט געוואלט רעוויגירען פון דער רעזאלוציע און די אפשיימונג איז נישט פארגעקומען.

אויף נעכטען איז ווידער צוגעפירט גע-ווארען א איצונג פון שטאט-דאס כדי אפצושטעלען די פארשלאגען וועגען דעם נייעם זעלבסטפערזאמלונגס-געזעצן. דער קאמפליקט איז אבער נישט ליך-ווידערט געווארען, דער פרעזענט האט זיך געהאלטען ביי דאס זייניגע און אויף די פועליציון-פראקטישע האט נישט געוואלט צוריקהערן איהר פארשלאג. פאר דער נעכטיגער איצונג איז פארגעקומען א איצונג פון די סאציאליסטישע פראקטישע, די פ.פ.ה. האט געזען פערלאנגט אז די פועלי ציון זאלען מאך

אז מ'שמירט פאהרט מען טאקע
אבער נישט אייביג איז עס אזוי...

(2) פאר וועלען איבערקויפן א בעאמסען, אז דער אויטאמאביל-בעזיצער יאן פאלק פערמאשט געווארען אויף 2 וואכען תפיסה.

לאדער גאסען ווערען פער-פלאנצט ביימער

(2) די פלאנצטאנישע-אפטיילונג איז צוגעטרע-טען צו דער פרייהלונג-ארבייט. אין דער ערשטער רייה, וועלן פערפלאנצט ווערן מיט בוימער דער בל-דאמבראוסקי, דער סקווער ביי דער לודקע, און די באסען בושעווינער, צעמנאמא, גייער און די קאלאניע פון „הופ" אויף גיי-פאגאניצער גאס. אויך אין די פארקען וועלען פערפלאנצט ווערען נייץ בוימער.

DOKTOR
W. WOLKOWSKI
צעגענליאנא 4, מער. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און ווענערישע קראנקייטען. מענער-שוועלע, אלע ארט אנאליזע, עלעקטראטראמיע, בעהאנדלונג מיט קווארטז-סראלעס.
נעמט אן פון 8-2 און פון 9-5 אווענד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

די נייעסטע פערפומען

און אלעדריי
אי-און אויסרענדישע
קאממעטיק
עפפעהלמ
צו האנקורעני-פרייזען
די מאדערנסטע פערפומעריע

J. DRUKIER
ZAWADZKA 5, TELEFON 175-92

פאר אנגראמיסטען - ספעציעלער ראבאט - הורט און דעמייל!

אפטיילונג היינטיגע נאכט-דישורען

(2) יאנקעלעוויטש (אלבער מארק 9) שטע-קעל (לימאנאוסקא 37), גלובאליסקי, (נארוסקא-וויטשא 6), האמבורג (גלובא 50), פאולאוסקי (פיצערסקי, 307), פיאטראוסקי (פאמארוסקא 91).

פאר אויסשטעלען א שטעק
אזו דעהונג

2 וואכען ארעסט און 1500 זל. שטראף

(2) אויף דער בעסולדיונגס-באנק פון שטאק טישען בעריכט, איז נעכטען געוועזען דער היגער סוחר חיים לודער מייזעראנץ, וועלכער איז בעסול-דינט געווארען, אז ער האט אויסגעשטעלט א שטעק אויף 11 טויזענד זל. אויף דער באנק פון „ברידער טאוב" ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, האט מ. נישט געהאט קיין דעקונג אויף דעם אויסגעשטעלטען שטעק.

דאס בעריכט האט מייזעראנץ פערמאשט אויף 2 וואכען אומבעדינגטען ארעסט און 1500 זל. שטראף.

אויפגעהאנגען זיך צוליב נויט

(2) אויף בלאדא 12 האט זיך נעכטען אויס-געהאנגען דער 51-יאהריגער יאן קאליאוסקי, א פאנסאפ-מאכער, ווען די פאגאטאזיע איז אנגע-קומען איז ער שוין געווען, די סבה פון זעלבסט-מארד איז נויט.

בעאמטע פון דער באנקראטירטער לאדער האנדעלס-באנק פערקלאגען די אופאלאשטש-מאסע איז געריכט

(אג) אין שייכות מיט דער אופאלאשטש פון דער לאדער האנדעלס-באנק, האבען די באנק-אג-געשטעלטע אריינגעטרעטען אנאנקלאגער געזען דער אופאלאשטש-מאסע.

די באנק-בעאמטע האבען אין יאָהר 1907 בערינדעט אן עמעריטור-קאסע פאר אלמנות און יתומים. אין דער קאסע האבען די דאזיגע בע-אמטע די גאנצע צייט איינגעזעהלט בייטראג לויטן הויך פון די פנסיעס. די דאזיגע עמערי-

געברענגט א ברייף צו יאקוב גרינפעלד.
— איהר האט מיך דערקענט און איך דערקען איין ערשט איצט. אמט, איך בין דאָרט געווען אָבער אלץ אַהן מיין ווילען, שטענדיג אונטער זיין טערזער. שטענדיג געוואונגענערדייט. ס'איז נאך נישט געבוירען געוואָרען דער מענטש, וועלכער זאל זיך קענען אָפּגעשטעלען דעם „מענטש מיט די שלאַנגען-אויגען".

— דער דאָזיגער מענטש האָט דאָך מיר געזאָגט, אַז איהר זענט געווען די פּריל פון יאָקוב גרינפעלד. — ס'איז אמט און ס'איז נישט אמט, האָט פרידא מיט דער גאנצער אפּענהערציגקייט געזאָגט, דושימי איז אָפּגעצילט און געוועזען געווען מיין מאַן, פאַקטיש איז עס אָבער איינע פון די פיל אָפּערעס, וועלכע ווערען געמאַכט פון דעם דאָזיגער אויסוואַרף.

די מאַס פוּן פּרידאס לייזען איז שוין געווען איבערפולט, אַזוי אַז זי האָט געפּהילט אַ בעדער-פּעניש מיט אימיצעציע צו שליסען אַ בונט. פאַר איר מלצען זיך אַראָפּגעווערען פון האַרציען און שאַפּען זיך אַ פּרייז, מיט וועלכען אַנצעהויערען אַ געמיינ-זאַמען קאַמף, כדי זיך אַרויסצובעקומען פון אונ-טער זשאַרזש טערזער.

— איהר קענט האָבען צו מיר צוטריו, פּרייז לייזן, איך פערשטעה איהר אויסגעצייכענט, איך וועל איך גענוי אויסקלערען די לאַגע, איך וועלכער איהר געפינט זיך, ווייל, אַז איהר זאלט שוין פערשטעהען, אַז מיט געוואלט וועט איהר זיך פון דאָנען בשום אופן נישט אַרויסרייסען. איהר האַרטיס דעריבער זוכען אַנדערע מיטלען...

— וואָס וויל ער מיט מיר מאַכען ? — דאָס ווירט איהר נישט, אפּשר דאָס וואָס ער האָט געמאַכט מיט מיר און מיט פיל אַנדערע.

— וואָס האָט ער מיט איהר געמאַכט, האָט מירם געפּרעגט מעהר פון נייגריגקייט, ווי פון שרעק.

— פון מיר האָט ער געמאַכט אַבאָיאטעלעסענע

א רעטונג
צום קרייז!!!
הויפט א לאס צו דער אינטיגער 5. קלאס אין דער איינציג-בעוואוסטער און גליקליכער קאלעקטור פון
F. BRAJTSZTAJN
Łódź, Piotrkowska 14
telefon 142-47

וואס עס זענען שוין טויזנטער מענטשן גליקליך געווארען. די ציהונג קומט שוין דאס דעם דאנערשטן 10טן מערץ ד.י.
פערשעמיגט נישט! כל הקודם זכה!
ביי דער צווייטער קלאס אין און מיין קאלעקטור געפאלען
30.000 זל. אויף 89011

פאר מאכען אן אונלעגאלע אינסטאלאציע
פערמשפט אויף א הורש תפיסה

פאר אדורכפיהרען אן אונלעגאלע אינסטע-לאציע, איז אברהם בלאט (בושעווינער 6) פער-משפט געווארען אויף א הורש ארעסט, די שטראף איז אַבגעלעגט געווארען אויף 2 יאָהר.

וואסער איז אויך א סחורה
היווירט נעמט ספעציעלען אפצאל
דערפאר

(א.) דער הויז-ווירט באַלדעסלאָו גראַבאָוסקי (וואַפּיענאָ 42) האָט זיך געמאַכט אַ פּרנסה פון נעמען פון די לאַקסאָרען אַ ספעציעלען אָפּצאל פון נעמען וואָסער פון דער פּלומפּ.

דער כיטערר היווירט איז צוגעוואָגען צו וואָרען צו בעריכטליכער פּערזאָנלעכקייט.

פּרוי, אַ לייטערין פון אַ פּרעהלין הייזעל, אַ ווערק-צייג אין זיינע הענד, ער פערמאַגט אַ מאַגישע קראַפט, פון אַ מיטן-מאַכער, פון אַ היפּנאָטיזער. פון זיין מאַכט וועט זיך קיינער נישט אַרײַנבע-קומען, אַזוי ווי מיר זיצען דאָ. זאַלט איהר נישט מיינען, אַז מיר זענען פּריי צווישען זיך, פון אלע זייטען לויטערט מען דאָ אויף אונז, אונזער יעדען רייד, אַדער אייביגע בעוועגונג קענען מיר פּע-צוהילען מיטן לעבען, יעדעפאַלס אַרויסבעקומען זיך פון דאָנען איז בשום אופן נישט מעגליך.

מרים איז געוועזען מיט אַפּענע אויגען און געהערט, וואָס פרידא האָט איהר דערזעהלט, זי האָט דאָס אלץ נישט פּערשטאָנען, פאַר איהר זענען די זאַכען געווען אונפּערשטענדליך, דאָך האָט זי געד פּהילט, אַז דאָס זענען שרעקליכע זאַכען, אַזוי-לע-זאַכען, וועגען וועלכע זי האָט אַפּילו קיינמאַל נישט געטראַכט און נישט געוואוסט, צי ס'וועט איהר אויסקומען וועגען דעם צו טראַכטען, זי האָט נישט געוואוסט, וואָס זי זאל טון, צי זאל זי ווייטער רעדען ביי איהר וואָלט געוואלט איהר העלפען, כדי איהר זיך אַליין צו העלפען. מרים איז געוועזען ווי פער-שטיינערט.

— זאָגט מיר, וואָס האָב איהר צו טון. אין בײַן דאָך אַזוי אונגעהאַלפּען, איך וועל אלץ פּהיל-גען, וואָס איהר וועט מיר זאָגען. (פאַרשטאַנדענ קומט)

ר. איזראעל.
סוף פערערע

116

— וואָס ווילט איהר פון מיר, וואָס ווילט איהר מיט מיר מאַכען, האָט מרים נישט מיט איהר קול אויסגעשריגען.

— דערווייל גאָרנישט האָב איהר איך געזאָגט, דערווייל געוואלט.

ביי די דאָזיגע ווערטער האָט זשאַרזש צוגע-קלאַפּט די טיר און איז אַוועק. דאָס איז געווען זיין שטענדיגע טאַקטיק, איידער זיך צו קריגען, אָדער צו ווילען, איידער צו הערען נישט אנגענוג-מע פראַגען און געבען נאכמעהר נישט אנגענוג-מע ענטפערען. האָט ער געלאָזט זיין קרבן אַליין, און זיינע אייגענע צוהל און פלאַנען.

מרים האָט זיך דעריבער נאך מעהר הער-שראָקען. זי איז איצט געבליבען אַליין מיט פּרי-דאָן. נאָך עטליכע מינוט פון טויט-אַנגסט איז מרים צוגעלאָפּען צו דער טיר און זי געפרובט דאָן עפענען. די טיר איז געווען געשלאָסען. זי האָט דאָן געפרובט צו צווינגען צום פּענסטער. דאָ האָט איהר פרידא פערשטעלט דעם וועג און צו איהר געזאָגט:

— אומזיסט ווילט איהר זיך אַזוי אַרום ראַ-טעווען. דאָס וועט זיך איהר נישט איינגעבען.

מרים האָט מיט גרויס אונזערן געקוקט אויף פרידא, זי האָט נישט געוואוסט, וואָס מיט איהר אַנצוהויערן צו רעדען.

— וואָס ווילט איהר פון מיר, האָט מרים נישט מעהר אויסגעהאַלטען, און זיך שטאַרק צו-הייבט.

— ווער. — זענט. — איהר? האָט מרים שטאַ-מלדיג געפּרעגט.

— איך בין פּונקט אזא קרבן פון דעם מענטש מיט די „שלאַנגען אויגען" ווי איהר און ווי פיל אַנדערע.

— איהר האָב דאָך שוין איהר אָבער געזעהן צו זאַמען מיט איהם, אַפּילו דעמאַלט ווען איהר האָב

APOLLO

היינט און פאלגענדע טעג:
העלדישע עפאלי פון די געשיכטע פון
די קאמפן מיטן צאריס וועגן דער
אינאפהענגיקייט פון פוילען א. נ.

10 פון פאליאק

מעכטיגער פילם אויפן גרונד פון די
זכרונות פון Jan-Jur Gorzechowski
אין די הויפטראלן:

ZOFJA BATYCKA
BOGUSŁAW SAMBORSKI
ADAM BRODZISZ
KARLINA LUBIENSKA
JOZEF WĘGRZYN

אנהויב אין געווען. טעג 4 נאכמיטאג,
שבת און זונטאג-12 א ווייגער ביטאג.
נעכסטער פראגראם: "דערלייזונג"
דיט מאלסמא

בעריהטער יידישער מאלער מאנע האץ

ארדענט איין וויי אומשטעלונג
אין לאדו

אין לאדו וויילט איצט דער בעריהטער
יידישער קונסט-מאלער, וועלכער וואוינט
אין פאריז, מאנע קאץ.

ווי בעקאנט האט איצט מאנע קאץ געפונען
זיין גרויסע און הערליכע אויסשטעלונג אין וואלשע
און דער פראנצויזישער אמבאסאדאר האט געקויפט
א גרויס בילד פאר דער אמבאסאדע.

מאנע קאץ איז געקומען קיין לאדו, כדי
איינצוארדענען דא וויי אויסשטעלונג.

דזשע רעכטצייטס ערפאלגריי- כע גאסטראל איז פילדארמאניע

איציקל גב האט געזיגט אויף דער גאנצער
לויט. דזשע רעכטצייטס האט אין, איציקל גב
איבערגעשטיגען זיך וועלכע, דאס פובליקום איז
פשוט בעצאיערעט געווארען פון זיין שפילן יונגען
און טאנצען און נעמט אויף זיין יעדען אויטאריט
מיט שטורמישע אפליידעמענטען. פיל האט מיטגע-
האלפען צום ערפאלג די גוט בעליבטע ארטיסטן
און זינגערין יוכב וילבערג צוזאמען מיטן גאנצן
צפן גוט בעקאנטען אנסאמבל פון פילדארמאניע
היינט שפילט די טרופע צוזאמען מיטן גאנצן
ארטעסטער אין פיאטקאוו, איציקל גב מיט
דזשע רעכטצייטס אין דער סיטי ראט.

ווייטערדיגע פארשטעלונגען

ביי דער יידישע מעאמער סטודיע
אין "הומיר"

די יידישע טעאטער סטודיע אין "הומיר"
שפילט פרייטאג ד. 11, שבת ד. 12, זונטאג ד. 13
סעברואר 9 אוועק מנדעלע מוכר כפרים קא-
מפויט אין 10 בילדער, די ריזע פון בנימין דעם
דריטען (מסעות בנימין השלישי) די קאמפדיע
פערמאנט א שפע אין הומיר וי ווערט געשפילט
שליש צום 7, 8 און 9 מאל.

פון "ארט"

מיט א ריזיגען ערפאלג געהט סאג אין סאג
אויס די נייע פרעמיערע, שמחות ביי יידן יע.
דער נומער בעזונדער איז א שלאגער פאר זיך. עס
צייכען זיך אויס בעזונדערס די נומערן זיך וועגן
אין ארדנונג מיט שיינע מרים, דושינא און שו-
מאכער אין די הויפטראלען.

"געדאנעל" "שיה באנדע" און אנדערע
מיטן אנטהיל פון דעם גאנצען אויסגעצייכענטען
אנסאמבל פון דער "ארט" טרופע. היינט געהט
איינ פארשטעלונג אנהויב 9.45 אוועק.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך דעם 9 מערץ 1932
11.45 פונעם איבערויכט 11.58 צייט-טיי-
נאל, 12.10 גראמאפאן, 3.25 פארשטעלונג.
בערוז און קאמיוקאט פאר פישער און שפער,
3.50 פארשטעלונג, 4.10 גראמאפאן, 4.15 קאמ-
ניקאט, 4.20 צווישען ביכער, 4.40 גראמאפאן,
4.55 דעקעיע ענגליש, 5.10 פארשטעלונג, 5.35
קאנצערט, 6.50 פערשידענע, 7.15 קאמיוקאט
פון גאדער האנדעלס-קאמער, 7.30 רעפערטואר,
7.45 ראדיא-פונעם, 8.00 פעליעסאן, 8.15 מוזיק,
9.15 ליטערארישע פערטעל שעה, 9.30 קאמעראל-
קאנצערט, 10.30 קאמיוקאטען, 10.45 אייטע-
דישע פראנסמיסיעס.

ארבייטסלאזער ווארפט זיך פון 3-טען שטאק

און פארט ארויף אויף א יידישע פרוי

ארבייטער דערהרגעט געווארען און די פרוי איז געפאלען אין חלשות
(2) די דורכגעצויגן אויף פראנצויזישקאנער גאס
האבען נעכטען בייגעוואוינט א שרעקליכע סצענע:
(2) נאכמיטאג ווען די גאס איז געווען בע-
לעבט, איז פון א פענסטער פון 3-טען שטאק אויף
פראנצויזישקאנער 11 פלוצים איז ארויסגעפאלען
דער 70 יעהריגער רעדאקטער ארבייטער יאן
סערטשאק, אויף דער גאס איז נראד אדורכגע-
גאנגען די יידישע פרוי פייגא גאלדשטיין אויף וועל-
כער סערטשאק איז מיט אימפעס ארויסגעפאלען.
סערטשאק איז אויפ'ן ארט דערהרגעט געווארען.
פייגא גאלדשטיין איז פון דעם קלאס געפאלען אין
חלשות, און איז אנאפגעשוואכטע אפגעפיהרט
געווארען אהיים.

פון פרייטאג ווערט נישט געשפילט

יידיש טעאטער איז פילדארמאניע

דירעקטע: ד. צעלמיסער און א. בעזמאן.

ערפאלג! בענייטערונג! ענטוויאזם!

רופט ארויס מיט זיין שפילען דער שענסטער אמעריק. בוק-האמיקער

1000-ער
מענשן זענען
פרייטאג און שבת
אונזער פילדארמאניע
אהו בילעטן!

יווענד - פרייזען:
פון 80 גר. ביז 2.50
נאכמ. - פרייזען:
פון 60 גר. ביז 1.60
א מתנה
צו יעדען בילעטן

דזשע רעכטצייט

איז זיין לעצטע
סענסאציאנעלען
שלאגער

מיטן אנטייל
פון דער בעליבטער
ארטיסטין-זינגערין
יוכב וילבערג

צו יעדען בילעט א מתנה אומזיסט דאס בילד פון דזשע רעכטצייט
מיט די 2 שלאגער-לידער "שווינג הערצעלעך" און "צירעלעך" וואס
ווערט געזונגען דורך דזשע רעכטצייט מיטן גאנצען פובליקום.

שבת 4 נאכמיטאג אויף דעם גרויסען פערלאנג אונזערע צום לעצטן מאל

"יאנהעדע כוואט"

20 שלאגער-נומערן איינער שטער פון צווייטען
מוזיקרעזשי דזשע רעכטצייט. צו יעדען בילעט א קינד אומזיסט
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילדארמאניע

אקציע ברייגע צו מעכע דעם פרייז פון עלעקטריע

איצט קאסט 74 גר. און נאך מעהר.
דער קאמפוטע מיהרט די אקציע אויף דעם
אופן, אז די קאנסומענטען זאלען פערלאנגען, צו
רעדוצירען דעם פרייז פון עלעקטריע אויף קראפט,
ליכט און אגראוויאציעס צוזאמען
מיט פארשטעהן פון דער פרעסע וועגן דער אק-
ציע ביליגער צו מעכע דעם פרייז פון עלעקטרי-
פאר קראפט, ליכט און אגראוויאציעס.
צו דעם צוועק איז שוין געשאפן געווארען
א צווישן-פעראייניגטער קאמפוטע, וועלכער מיהרט
אן מיט דער אקציע, איז נאמען פון קאמפוטע האט
ד"ר זילבערצווייג אנגעוויזען, אז ווען די עלעק-
ראוויטע זאל זיך אפילו רעכענען הונדערט פראצענט
פערדינסט צו איהרע אייגענע קאסעס, וואלט א
קילאווט געדארפט קאסטען נאר 30 גר. בעת

ENGLISH
פאראנפונדענער און פאר-
נעשריטענע קאנווערסא-
ציע, ליטעראטור
צו צוגעגליכע פרייזען
ערטיילט א פעהיגער פ-
דאגא - 55 פערסען אין
אדמיניסטראטא פאר "Mir"

Zigoda
לאדו, צעגעלניאנא 2, טעל. 134-51 (עק פעטריק).
בעמא: וואנעס ווערען אויך אויסגעפארגט.

Samochody
i motocykle używane
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel. 189-28

די ארבייטסלאזיקייט אין לאדו

(2) פערזאנלעכע וואך. האבען פאר דער
נייט פון 29-טען פעברואר ביזן 5-טען מערץ ד. י.
אין לאדווער ארבייטסלאזיקייט פאנדר גענומען שטיצע
20,100 ארבייטסלאזיקע דערוואסער 4.382 פרויען.

פון שערט-ארבייטער-פעראייני

וואסאג ארדענט איין די קולטור-קאמפוטע אין
אייגענעם פעראייניגטעם קאמפוטע, א פארשונג פאר די
מיטגלידער איבער דער בעקאנטער טעמא: "די
פראגעמען פון יידישען ארבייטער אין ליכט פון
דער נייער צייט" מיט דיסקוסיעס.

די פארשונגען און חברים-שמועסען, וואס
קומען לעצטענס פאר אין שערט-פעראייניגטען האבען
זיך שוין קונה-שם געווען ביי די יידישע שערט-
ארבייטער, ווייל זיי טראגען א וויסענשאפטליכען
כאראקטער.

א שרפה אין בוהלעס פאבריק

(א) אין בוהלעס פאבריק (היפאטעספעט 9)
האט נעכטען אויסגעבראכען א שרפה. די פייער-
לעשער האבען די שרפה איינגעלאשען, דער הונק
ווערט געשאצט אויף 5 טויזענד זל.

איבערגעפאהרען

(א) אויף זאכאנדיש 9, איז נעכטען איבער-
געפאהרען געווארען דער סוחר שמעון גאלדבערג,
פון לימאנאווסא 59.

פארמאל ביי דער ארבייט

(א) אין פאנאנסקייס פאבריק איז געשעהען
א צופאל מיט דעם ארבייטער אינוואקא דאוויטשעק,
בעת וועלכען ער האט צוגעקען ביינע פיס.

"די איצטיגע לאגע אין ציונים"

די פארשונג פון בערל לאמער
אין פילדארמאניע

בעכטען איז פארגעקומען אין פילדארמאניע
זאל א פארשונג פון בעקאנטען ציוניסטישען פיה-
רער און עקזעקוטיו-מייטליד פערל לאמער.
אין נאמען פון דער ליגע פאר'ן ארבייטער-
ארבייטער פאבריקס ה' ליווער לעווין, וועלכער
שטעלט פאר דעם חשבון גאס פאר'ן פערזאנלעכע
עלם-דער גאסט ווערט ווארעם אויסגענומען.
ה' לאמער האלט א לענגערע רעפערעס ווע-
גען דער איצטיגע לאגע אין ציונים. שילדערט
די וויכטיגע נאציאנאלע רעגירונגען פון די ייד-
דישע מאסען אין ארבייטער-לאדו. דער רעדנער זאגט:
"מיר שטיצען זיך נישט אויף דעקלאראציעס, דער
דראגנ גאך ארבייטער-דאטירט זיך שוין לאנגע
צעהנדליגער יאהרען, נישט קוקענדיג אויף אלע
שוועריקייטען וועגן אין די לעצטע יאהרען אריי-
געקומען אומלעגאל איבער עצהן טויזענער עמיגרא-
טען, וועלכע די ענגלישע ארמיניסטראציע האט גע-
מאכט פערשטעטיגען אין דער לעצטער פאלקס-צייטונג.
אויף א רייה צווישענרופען וואס קומען מצד די
פערזאנלעכע אויפן זאל, ענטפערט דער רעדנער
און פערטיידיגט די ביידאצטיגע פאליטיק פון דער
ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין לאדו.
פרטים פון רעפערעס - מארגען.

יאפאן, כינע און די פעל- קער-ליגע

פונדירשער מיטינג אין אלקס-
מעאמער

אין פאלקס-טעאטער איז פארגעקומען א
בונדישער מיטינג א. ד. ט. "יאפאן, כינע און די
עלעקטריע".

די ה"ה ראטא, מילמאן, נוסקאוויטש און
יאסני האבען אין זייערע רעדעס בעלזשען די
אינטערגאציאנאלע פאליטישע לאגע און די סבות,
וועלכע האבען געברענגט צו דער בלוז-דערגריסונג
אויפ'ן ווייטען מזרח.

די רעדנער האבען זיך אויך אפגעשטעלט
וועגן דער ארבייט פון דער עלעקטריע ליגע, ענט-
וואפנענע-קאמפערענק. וועלכע האט קיין שום בע-
דייטונג נישט אין קאמף געגען די נייע מלחמות,
וואס קאנען פערוויסטען די וועלט, נאך דער
ארבייטער-קלאס איז פאח זיך גענעצטשטעלען
די געפאהר פון נייע מלחמות.

לסוף האט דער פארויזער פון מיטינג ה.
פערמאנענט דערמאנט די בלוזטיגע אנפאלען פון
קאמוניסטען אויף די בונדישע טוער אין ווארשא
און עס זענען אנגענומען געווארען דריי רעזאליצ-
יעס. נעגען מלחמות, נעגען די בלוזטיגע אנפאלען
אויף די ארבייטער-טוער און א רעאקציע, לויט
וועלכער די פערזאנלעכע סאלודאריזירען זיך מיט
די שמויערענדיק קליידען-ארבייטער אין וואלעמביע
און דריקען אויס מיטגעפיהר די פאמיליעס פון די
געפאלענע.

Dr. JÓZEF IZYSOŃ
med. JÓZEF IZYSOŃ
פאלידאנאוו 9, טעל. 210-75
אויפ'ן, נאך און האלד-קראנקהייטען שטים אין
שפראך-שטערונגען
עמפאנאנט פון 12 - 2 פארמ. און פון 5-7 נאכמ.

